

Väljaandja: Riigikogu  
Akti liik: seadus  
Teksti liik: terviktekst  
Redaktsiooni jõustumise kp: 01.01.2021  
Redaktsiooni kehtivuse lõpp: Hetkel kehtiv  
Avaldamismärge: RT I, 10.07.2020, 98

## Keskkonnajärelevalve seadus

Vastu võetud 06.06.2001  
RT I 2001, 56, 337  
jõustumine 07.07.2001

### Muudetud järgmiste aktidega

| Vastuvõtmine | Avaldamine            | Jõustumine                                                                                                                                                                                                                                                                                                                   |
|--------------|-----------------------|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| 19.06.2002   | RT I 2002, 61, 375    | 01.08.2002                                                                                                                                                                                                                                                                                                                   |
| 13.11.2002   | RT I 2002, 99, 579    | 01.01.2003                                                                                                                                                                                                                                                                                                                   |
| 11.12.2002   | RT I 2002, 110, 653   | 01.01.2003                                                                                                                                                                                                                                                                                                                   |
| 17.12.2003   | RT I 2003, 88, 591    | 01.01.2004                                                                                                                                                                                                                                                                                                                   |
| 14.04.2004   | RT I 2004, 30, 209    | 01.05.2004                                                                                                                                                                                                                                                                                                                   |
| 21.04.2004   | RT I 2004, 38, 258    | 10.05.2004                                                                                                                                                                                                                                                                                                                   |
| 13.04.2005   | RT I 2005, 24, 182    | 20.05.2005                                                                                                                                                                                                                                                                                                                   |
| 12.10.2005   | RT I 2005, 57, 451    | 18.11.2005                                                                                                                                                                                                                                                                                                                   |
| 08.02.2007   | RT I 2007, 19, 95     | 11.03.2007                                                                                                                                                                                                                                                                                                                   |
| 22.04.2010   | RT I 2010, 22, 108    | 01.01.2011 jõustub päeval, mis on kindlaks määratud Euroopa Liidu Nõukogu otsuses Eesti Vabariigi suhtes kehtestatud erandi kehtetuks tunnistamise kohta Euroopa Liidu toimimise lepingu artikli 140 lõikes 2 sätestatud alusel, Euroopa Liidu Nõukogu 13.07.2010. a otsus Nr 2010/416/EL (ELT L 196, 28.07.2010, lk 24–26). |
| 27.01.2011   | RT I, 23.02.2011, 3   | 01.01.2012                                                                                                                                                                                                                                                                                                                   |
| 10.10.2012   | RT I, 25.10.2012, 1   | 01.12.2012                                                                                                                                                                                                                                                                                                                   |
| 25.09.2013   | RT I, 08.10.2013, 1   | 18.10.2013                                                                                                                                                                                                                                                                                                                   |
| 19.02.2014   | RT I, 13.03.2014, 4   | 01.07.2014                                                                                                                                                                                                                                                                                                                   |
| 19.06.2014   | RT I, 29.06.2014, 109 | 01.07.2014, Vabariigi Valitsuse seaduse § 107 <sup>3</sup> lõike 4 alusel asendatud ministrite ametinimetused.                                                                                                                                                                                                               |
| 20.02.2019   | RT I, 13.03.2019, 2   | 15.03.2019                                                                                                                                                                                                                                                                                                                   |
| 17.06.2020   | RT I, 10.07.2020, 2   | 01.01.2021, seaduses asendatud läbivalt sõnad „Keskkonnainspeksioon” sõnadega „Keskkonnaamet” vastavas käändes.                                                                                                                                                                                                              |

## 1. peatükk ÜLDSÄTTED

### § 1. Seaduse reguleerimisala

(1) Käesolev seadus määratleb keskkonnajärelevalve olemuse ja kehtestab keskkonnajärelevalvet teostavate asutuste ülesanded.  
[RT I, 13.03.2014, 4 - jõust. 01.07.2014]

(2) Käesolevas seaduses ettenähtud haldusmenetlusele kohaldatakse haldusmenetluse seaduse (RT I 2001, 58, 354) sätteid, arvestades käesoleva seaduse erisusi.  
[RT I 2002, 61, 375 - jõust. 01.08.2002]

### § 2. Keskkonnajärelevalve

(1) Keskkonnajärelevalve on Keskkonnaameti ja kohaliku omavalitsuse üksuse organi või asutuse tegevus eesmärgiga ennetada, selgitada välja ja tõrjuda oht ning kõrvaldada korrarikkumine keskkonnakaitse valdkonnas.  
[RT I, 13.03.2014, 4 - jõust. 01.07.2014]

(2) [Kehtetu - RT I, 13.03.2014, 4 - jõust. 01.07.2014]

## 2. peatükk KESKKONNAJÄRELEVALVE ASUTUSED JA NENDE ÜLESANDED

### § 3. Keskkonnajärelevalve teostajad

(1) Keskkonnajärelevalvet teostavad Keskkonnaamet ja kohalik omavalitsusorgan või -asutus.  
[RT I, 13.03.2014, 4 - jõust. 01.07.2014]

(2) Seadusega võidakse ka teistele valitsusasutustele anda keskkonnajärelevalve ülesandeid.

### § 4. Keskkonnaamet keskkonnajärelevalve teostajana

(1) Keskkonnaamet teostab keskkonnajärelevalvet seaduses või määruses sätestatud alusel ja korras.

[RT I, 13.03.2014, 4 - jõust. 01.07.2014]

(2) [Kehtetu - RT I, 13.03.2014, 4 - jõust. 01.07.2014]

## **§ 5. Maa-amet keskkonnajärelevalve teostajana**

[Kehtetu - RT I, 13.03.2014, 4 - jõust. 01.07.2014]

## **§ 6. Omavalitsuslik keskkonnajärelevalve**

(1) Kohaliku omavalitsusüksuse volikogu kehtestatud keskkonnakaitse- ja -kasutusala otsuste järgimist kontrollivad volikogu poolt selleks volitatud isikud või asutused, või kui neid ei ole määratud, valla- ja linnavalitsus.

(2) Kui kohalikul omavalitsusüksusel on pandud seadusega ka käesoleva paragrahvi lõikes 1 nimetatud keskkonnajärelevalve ülesandeid, või kui ta on need endale seaduse alusel ise võtnud, määrab volikogu ka nende teostamiseks vajalikud isikud või asutused või teostab järelevalvet valla- või linnavalitsus.

(3) Kohalik omavalitsusüksus:

1) rakendab seaduses sätestatud abinõusid ebaseadusliku tegevuse tõkestamiseks ja kohustuslike keskkonnakaitseabinõude elluviimiseks;

2) teavitab Keskkonnaametit keskkonda kahjustavast või ohustavast õigusvastasest tegevusest või loodusressursi kasutamisega seotud õiguspärasest tegevusest, kui selline tegevus seab ohtu inimeste elu, tervise või vara.

[RT I, 13.03.2014, 4 - jõust. 01.07.2014]

(4) Kui kohaliku omavalitsusüksuse volikogu ei ole otsustanud teisiti, toimub käesoleva paragrahvi lõigetes 1 ja 2 nimetatud keskkonnajärelevalve samaselt riigiasutuse korraldatava järelevalvega ning järelevalve teostajal on oma haldusterritooriumil võrdsed õigused riigi keskkonnajärelevalve asutuse ja keskkonnakaitseinspektoriga.

[RT I 2002, 110, 653 - jõust. 01.01.2003]

## **§ 7. Keskkonnaameti järelevalvepädevus kohaliku omavalitsusüksuse tegevuse üle**

(1) Keskkonnaametil on õigus kontrollida seadusega kohalikul omavalitsusüksusel pandud või kohaliku omavalitsusüksuse poolt halduslepinguga võetud keskkonnakaitse- ja -kasutusala ülesannete täitmist ning kohaliku omavalitsusüksuse volikogu ja valitsuse keskkonnakaitse- ja -kasutusala üksikaktide seaduslikkust.

(2) Keskkonnaametil on õigus nõuda kohaliku omavalitsusüksuse volikogu ja valitsuse poolt antud, käesoleva paragrahvi lõikes 1 nimetatud üksikakti ärakirja, Keskkonnaametil on õigus nõuda antud keskkonnala ärakirja.

(3) Kohaliku omavalitsusüksuse volikogu ja valitsus on käesoleva paragrahvi lõikes 2 nimetatud ärakirja kohustatud esitama hiljemalt seitsmendal päeval, arvates Keskkonnaameti kirjaliku nõude saamisest.

(4) Kui Keskkonnaamet leiab, et kohaliku omavalitsusüksuse keskkonnanalane haldusakt või selle andmata jätmine on õigusvastane ja rikub avalikku huvi, võib ta 30 päeva jooksul haldusakti andmisest või sellest keeldumisest teadasaamisest arvates teha kirjaliku ettepaneku tunnistada haldusakt kehtetuks, viia see õigusnormidega vastavusse või anda nõutav haldusakt välja. Kui Keskkonnaamet leiab, et kehtetuks tunnistatud või kehtetuks tunnistamisele või muutmisele kuuluva haldusakti õigusvastased tagajärjed rikuvad avalikku huvi, võib ta kolme aasta jooksul haldusakti andmisest arvates teha kirjaliku ettepaneku kõrvaldada haldusakti tagajärjed.

(5) Kui kohalik omavalitsusüksus ei ole 30 päeva jooksul pärast Keskkonnaameti kirjaliku ettepaneku saamist haldusakti kehtetuks tunnistanud või seda õigusnormidega kooskõlla viinud, nõutavat haldusakti andnud või haldusakti tagajärgede kõrvaldamist otsustanud, võib Keskkonnaamet esitada protesti halduskohtumenetluse seadustikus sätestatud tingimustel ja korras.

[RT I, 13.03.2014, 4 - jõust. 01.07.2014]

## **§ 8. Keskkonnaõigusnormide rakendamise analüüs**

(1) Keskkonnaamet analüüsib oma tegutsemisvaldkonnas keskkonnaõigusnormide toimet enda vaatluste ning teistelt isikutelt, asutustelt ja andmekogudelt saadud andmete ja ettepanekute alusel, kusjuures Keskkonnaametil lasub kohustus koguda keskkonnajärelevalve andmeid.

[RT I, 13.03.2014, 4 - jõust. 01.07.2014]

(2) Keskkonnaõigusnormide analüüsi tulemusel teeb Keskkonnaamet ettepanekuid õiguskaitse tõhustamiseks ning õigusaktide muutmiseks või täiendamiseks.

[RT I, 13.03.2014, 4 - jõust. 01.07.2014]

(3) [Kehtetu - RT I, 13.03.2014, 4 - jõust. 01.07.2014]

## **§ 8<sup>1</sup>. Keskkonnaameti andmekogud**

Keskkonnaamet peab järgmisi andmekogusid:

1) objekti kontrollimise andmekogu süsteem (edaspidi *objekti kontrollimise andmekogu*), mille eesmärk on Keskkonnaametile seadusega pandud eesmärkide täitmiseks järelevalvemenetlusega seotud andmete, keskkonnakasutuse kohta esitatud teadete ning kalalaevade sadamasse saabumise eelteadete töötlemine ja analüüs;

2) õiguserikkumiste andmekogu, mille eesmärk on enne 2014. aasta 1. jaanuari alustatud haldusmenetlusega, enne 2011. aasta 1. juulit alustatud väärteomenetlusega ning enne 2011. aasta 1. septembrit alustatud kriminaalmenetlusega seotud andmete töötlemine ja analüüs.

[RT I, 13.03.2019, 2 - jõust. 15.03.2019]

## **§ 8<sup>2</sup>. Objekti kontrollimise andmekogu ja õiguserikkumiste andmekogu andmekategooriad**

(1) Objekti kontrollimise andmekogu andmekategooriad on:

1) andmed kontrollitud objekti kohta;

2) objekti kontrollimise tulemused;

- 3) teated võimaliku ebaseadusliku keskkonnakasutuse kohta;
- 4) ettekirjutused;
- 5) andmed ebaseaduslikult püügile asetatud püügivahendite eemaldamise kohta;
- 6) eelteated kalalaevade sadamasse saabumise kohta;
- 7) teated eripüügi kohta;
- 8) Keskkonnaameti keskkonnajärelevalve tööplaan;
- 9) haldusmenetlused;
- 10) nõuded;
- 11) erimeetmete kohaldamise protokollid.

[RT I, 13.03.2019, 2 - jõust. 15.03.2019]

- (2) Õiguserikkumiste andmekogu andmekategooriad on:
- 1) enne 2011. aasta 1. juulit alustatud väärteoasjad;
  - 2) enne 2011. aasta 1. septembrit alustatud kriminaalasjad;
  - 3) enne 2014. aasta 1. jaanuari koostatud ettekirjutused;

[RT I, 13.03.2019, 2 - jõust. 15.03.2019]

- 4) enne 2011. aasta 1. aprilli koostatud saastetasunõuded;
- 5) andmed enne 2014. aasta 1. jaanuari ebaseaduslikult püügile asetatud püügivahendite eemaldamise kohta.

[RT I, 13.03.2019, 2 - jõust. 15.03.2019]

(3) Objekti kontrollimise andmekogu ja õiguserikkumiste andmekogu pidamise kord, sealhulgas andmekogusse kantavate andmete täpsem koosseis, andmete väljastamise kord ja säilitamise tähtaeg sätestatakse vastava andmekogu põhimääruses.

- (4) Andmekogudesse kantud andmetel on informatiivne tähendus.

[RT I, 08.10.2013, 1 - jõust. 18.10.2013]

### **§ 8<sup>3</sup>. Keskkonnaameti andmekogude põhimäärused**

Objekti kontrollimise andmekogu ja õiguserikkumiste andmekogu asutab ning nende andmekogude põhimäärused kehtestab valdkonna eest vastutav minister määrusega.

[RT I, 08.10.2013, 1 - jõust. 18.10.2013]

### **§ 8<sup>4</sup>. Andmekogude vastutav ja volitatud töötaja**

Objekti kontrollimise andmekogu ja õiguserikkumiste andmekogu vastutav töötaja on Keskkonnaamet ning volitatud töötaja on Keskkonnaameti määratud isik.

[RT I, 08.10.2013, 1 - jõust. 18.10.2013]

## **3. peatükk KESKKONNAKAITSEINSPEKTORID [RT I, 13.03.2014, 4 - jõust. 01.07.2014]**

### **§ 9. Keskkonnakaitseinspektor**

Keskkonnakaitseinspektor on:

- 1) riigi keskkonnakaitseinspektor;
- 2) kohaliku omavalitsuse keskkonnakaitseinspektor.

### **§ 10. Riigi keskkonnakaitseinspektor**

Riigi keskkonnakaitseinspektor on Keskkonnaameti ametnik, kellele järelevalvekohustus on pandud ametijuhendiga.

[RT I, 10.07.2020, 2 - jõust. 01.01.2021]

### **§ 11. Kohaliku omavalitsuse keskkonnakaitseinspektor**

Kohaliku omavalitsuse keskkonnakaitseinspektor on linna- või vallavalitsuse või muu omavalitsusasutuse ametnik, kellele järelevalvekohustus on pandud tööülesannete asutusesisese jaotuse või volikogu otsusega.

### **§ 12. Keskkonnakaitseinspektori järelevalvepiirkond**

(1) Riigi keskkonnakaitseinspektoril on tegutsemisõigus kogu Eesti Vabariigi jurisdiktsiooni all oleval alal ning Eesti Vabariigis registreeritud laevadel, sõltumata nende asukohast.

(2) Kohaliku omavalitsuse keskkonnakaitseinspektoril on tegutsemisõigus töökohajärgse omavalitsusüksuse territooriumil.

### **§ 13. Keskkonnakaitseinspektori tegutsemisõiguse tõendamine**

(1) Riigi keskkonnakaitseinspektori tegutsemisõigust keskkonna kaitsel tõendavad inspektori tõend ja tunnusmärk. Kohaliku omavalitsuse keskkonnakaitseinspektori tegutsemisõigust keskkonna kaitsel tõendab kohaliku omavalitsuse inspektori tõend.

(2) Riigi keskkonnakaitseinspektori tõendi vormi ning valmistamise, väljaandmise ja äravõtmise korra kehtestab valdkonna eest vastutav minister, omavalitsuse keskkonnakaitseinspektori tõendi vormi ning valmistamise, väljaandmise ja äravõtmise korra kehtestab valla- või linnavalitsus.

(3) Riigi keskkonnakaitseinspektori tunnusmärgi kujunduse ning valmistamise, väljaandmise ja äravõtmise korra kehtestab valdkonna eest vastutav minister.

[RT I 2005, 24, 182 - jõust. 20.05.2005]

### **§ 14. Keskkonnakaitseinspektori vormi- ja eririetus**

(1) Riigi keskkonnakaitseinspektorile väljastatakse tasuta vormi- ja eririietus. Riigi keskkonnakaitseinspektori vormiriietuse ja ametitunnuste kirjelduse ning vormi- ja eririietuse väljaandmise ja kandmise korra kehtestab valdkonna eest vastutav minister. Vormi- ja eririietuse valmistamise kulud kaetakse riigieelarvest.

[RT I, 10.07.2020, 2 - jõust. 01.01.2021]

(2) Kohaliku omavalitsuse keskkonnakaitseinspektorile väljastatakse vormi- ja eririietus kohaliku omavalitsuse kehtestatud korras ja kujunduses.

#### **§ 15. Keskkonnakaitseinspektori relvad ja erivahendid**

(1) Riigi ja kohaliku omavalitsuse keskkonnakaitseinspektoril, kelle ametikohustuseks on kasvava metsa, jahiuluki- ja kalavaru kaitse, on lubatud ametiülesannete täitmisel kanda teenistusrelva ning kasutada erivahendina teenistuskooera ja käeraudu.

(2) [Kehtetu - RT I, 13.03.2014, 4 - jõust. 01.07.2014]

(3) Teenistusrelva soetamine ja relvaloa andmine toimub vastavalt relvaseadusele (RT I 2001, 65, 377; 88, 531; 102, 673; 2002, 29, 175; 53, 336; 61, 375; 63, 387) ja selle alusel kehtestatud korrale.

[RT I 2002, 110, 653 - jõust. 01.01.2003]

#### **§ 16. Keskkonnakaitseinspektori õigused ja kohustused**

[Kehtetu - RT I, 13.03.2014, 4 - jõust. 01.07.2014]

#### **§ 16<sup>1</sup>. Riigi keskkonnakaitseinspektori valveaeg**

(1) Riigi keskkonnakaitseinspektorile ei kohaldata valveaja rakendamisel avaliku teenistuse seaduse § 38 lõikes 6 sätestatud.

(2) Valveaja kestus ei tohi ületada 250 tundi kuus.

[RT I, 08.10.2013, 1 - jõust. 18.10.2013]

### **4. peatükk JÄRELEVALVETOIMINGUD**

[Kehtetu - RT I, 13.03.2014, 4 - jõust. 01.07.2014]

§ 17. – § 24. [Kehtetud - RT I, 13.03.2014, 4 - jõust. 01.07.2014]

### **5. peatükk TOIMINGUD SELGUSETA KUULUVUSEGA LOODUSSAADUSE JA LOODUSSAADUSE HANKIMISE VAHENDI VÕI RIISTAGA**

[Kehtetu - RT I, 13.03.2014, 4 - jõust. 01.07.2014]

§ 25. – § 34. [Kehtetud - RT I, 13.03.2014, 4 - jõust. 01.07.2014]

### **6. peatükk SEADUSE RAKENDAMINE**

#### **§ 35. Riigi keskkonnakaitseinspektorite varustamine vormiriietusega**

Käesoleva seaduse § 14 kohast riigi keskkonnakaitseinspektorite vormiriietusega täies ulatuses varustamist alustatakse 2003. aasta 1. jaanuaril.

§ 36. – § 37. [Käesolevast tekstist välja jäetud.]

#### **§ 38. Senise keskkonnajärelevalve seaduse kehtetuks tunnistamine**

(1) Keskkonnajärelevalve seadus (RT I 1997, 86, 1460; 1999, 54, 583; 95, 843; 2000, 51, 319; 2001, 50, 283) tunnistatakse kehtetuks.

(2) Käesoleva paragrahvi lõikes 1 nimetatud seaduse alusel kehtestatud Vabariigi Valitsuse ja keskkonnaministri määrused kehtivad niivõrd, kuivõrd need ei ole vastuolus käesoleva seadusega, kuni nende muutmise või kehtetuks tunnistamiseni.

(3) [Kehtetu - RT I 2002, 110, 653 - jõust. 01.01.2003]